

Anna Szymczak

Sopocka Szkoła Wyższa
Wydział Ekonomiczno-Społeczny
Katedra Nauk Ekonomicznych
aszymczak@ssw.sopot.pl

INWESTYCJE PRZEDSIĘBIORSTW A WYBRANE ASPEKTY RYNKU PRACY W GOSPODARCE POLSKIEJ XXI W.

Streszczenie: Jednym z czynników kształtujących poziom oraz strukturę zatrudnienia w gospodarce narodowej są inwestycje w kapitał realizowane przez przedsiębiorstwa. Jest to proces złożony, wymagający dużych nakładów finansowych, czasu oraz sprzyjających warunków zarówno na rynkach krajowych, jak i zagranicznych. Nie wszystkie inwestycje generują nowe miejsca pracy bądź przyczyniają się do utrzymania obecnych, co wynika z substytucji pracy kapitałem. Z drugiej strony inwestycje, które poprawiają konkurencyjność przedsiębiorstwa, sprzyjają w długim okresie poprawie stanu zatrudnienia. Celem niniejszego opracowania jest zbadanie relacji pomiędzy nakładami inwestycyjnymi a zatrudnieniem w Polsce w ostatniej dekadzie XXI w., na tle wybranych efektów osiągniętych w gospodarce narodowej dzięki zaangażowaniu wspomnianych czynników.

Słowa kluczowe: inwestycje, stopa inwestycji, zatrudnienie, rynek pracy.

Wprowadzenie

Procesy zachodzące na rynku pracy są ściśle związane z działalnością inwestycyjną przedsiębiorstw, realizowaną w sferze realnej gospodarki. Od wolumenu oraz rodzaju inwestycji zależy nie tylko liczba miejsc pracy, ale przede wszystkim ich jakość, obejmująca aspekt materialny i niematerialny. Pierwszy z wymienionych odzwierciedla m.in. wysokość wynagrodzenia. Drugi z kolei związany jest ze standardem pracy określonym np. poprzez warunki socjalne, samorealizację, wytyczoną ścieżkę kariery.

Efekty inwestycji dla rynku pracy związane są z wieloma aspektami. W przypadku inwestycji rzeczowych, będących przedmiotem niniejszego opracowania, mogą one mieć różny wpływ na rynek pracy w zależności od czasu, przestrzeni i zakresu. Proces inwestycyjny często wymaga długiego okresu przygotowania i realizacji. Ponadto w zależności od fazy inwestycji mamy do czynienia z różnymi korzyściami dla przedsiębiorstw oraz gospodarki. Wiele inwestycji wymaga zaawansowanych rozwiązań technologicznych, które są importowane z krajów o wyższym poziomie rozwoju, co oznacza mniejsze korzyści dla polskiej gospodarki, niż wynikałoby to z wielkości poniesionych nakładów, w szczególności w krótkim okresie. W przypadku długiego okresu w trakcie eksploatacji korzyści te mogą być dużo większe i rozłożone w czasie [Gorynia, 1996, s. 347]. O efektach inwestycji dla gospodarki przesądza też ich rodzaj. Inwestycje odtworzeniowe przyczyniają się do zachowania dotychczasowej działalności przedsiębiorstw, natomiast inwestycje rozwojowe zwiększają jej poziom. Największą efektywnością charakteryzują się inwestycje w innowacje.

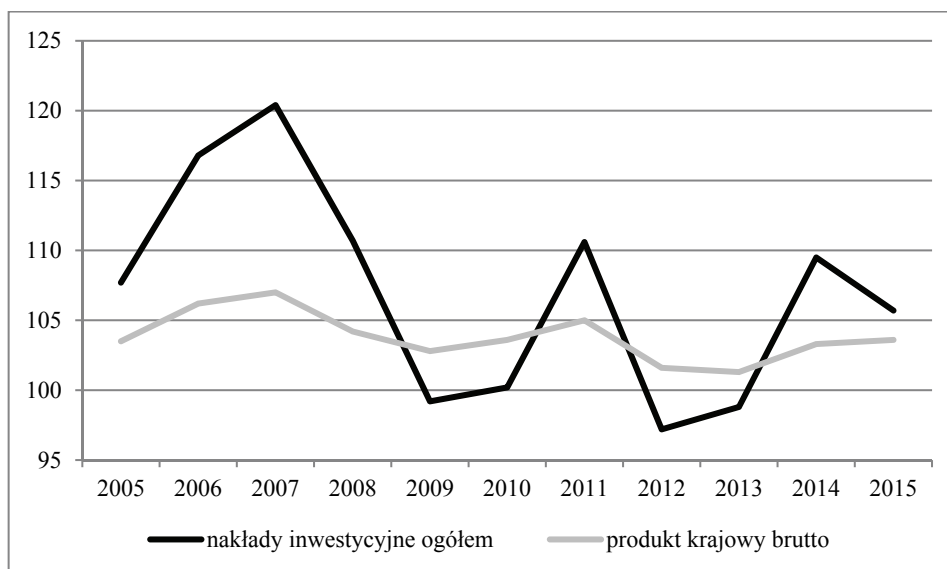
Z powyższych rozważań wynika, że wpływ inwestycji na zatrudnienie ma złożony charakter szczególnie w rozwijającej się gospodarce o średnim poziomie rozwoju. Nie są one wprost skorelowane ze wzrostem zatrudnienia. W przypadku substytucji pracy przez kapitał mogą one pociągać za sobą trudności z utrzymaniem miejsc pracy oraz dostosowaniem kwalifikacji pracowników do stanowisk pracy oferowanych przez przedsiębiorstwa.

Celem niniejszego opracowania jest badanie relacji występujących pomiędzy nakładami inwestycyjnymi a zatrudnieniem w Polsce w ostatniej dekadzie XXI w. na tle wybranych efektów osiągniętych w gospodarce narodowej dzięki zaangażowaniu wyżej wymienionych czynników.

Wybrany okres badawczy jest bardzo ciekawy ze względu na wiele nietypowych zdarzeń, determinujących procesy inwestycyjne, które miały miejsce w gospodarce polskiej. Po pierwsze w ramach perspektywy finansowej w latach 2007-2013 do Polski napłynęły środki z UE. W roku 2012 pierwszy raz w Polsce organizowano olbrzymie przedsięwzięcie sportowe Euro 2012. Dodatkowo od 2008 r. gospodarka światowa musiała się zmierzyć z kryzysem finansowym, którego symptomy zauważone zostały w USA w roku 2007.

1. Inwestycje przedsiębiorstw w Polsce

Główne nurty teorii ekonomii wskazują akumulację kapitału rzeczowego jako jeden z czynników wzrostu gospodarczego [Stankiewicz, 2000, s. 116]. Warto zatem przyjrzeć się, jak kształtowała się relacja zmian PKB względem zmian nakładów inwestycyjnych, będących źródłem tej akumulacji.

Rys. 1. Tempo zmian nakładów inwestycyjnych i PKB w Polsce w latach 2005-2015 w cenach stałych (rok poprzedni = 100)

Źródło: Na podstawie: [www 1].

W latach 2006-2007 zaobserwowano bardzo wysoki poziom inwestycji. Przełożyło się to na równie wysoki wzrost gospodarczy, sięgający ponad 6% PKB. Jako przyczynę tak dobrych wyników polskiej gospodarki wskazuje się korzystną kondycję finansową przedsiębiorstw, będącą efektem wcześniejszych lat relatywnie wysokiego wzrostu gospodarczego, zwiększenia zdolności produkcyjnej podmiotów gospodarczych, optymistyczną ocenę przyszłości zarówno przez producentów, jak i konsumentów. Należy podkreślić, że w tym okresie wzrastało wykorzystanie przez przedsiębiorstwa środków pochodzących z UE oraz następowało zwiększenie udziału sektora bankowego w finansowaniu ich działalności [*Polska 2008...*, s. 65]. Światowy kryzys finansowy odwrócił korzystną tendencję, pomimo utrzymującej się korzystnej sytuacji finansowej przedsiębiorstw w Polsce i rosnącego wykorzystania środków UE. Wysokie dostępne środki własne przedsiębiorstw oraz dostępne środki obce umożliwiły ich dalszą ekspansję inwestycyjną. Z kolei pogarszająca się ocena perspektywy rozwoju gospodarki wpłynęła na zaniechanie rozpoczęcia nowych projektów inwestycyjnych [*Polska 2009...*, s. 69-70]. Pomimo tych uwarunkowań w 2008 r. wzrost nakładów inwestycyjnych był nadal wysoki w stosunku do roku 2007 (10,7%). Zmalał jednak względem wzrostu z 2007 r. o ok. 10 p.p. W literaturze

przedmiotu podkreśla się, że ten pozytywny wynik osiągnięto dzięki kontynuacji procesów inwestycyjnych rozpoczętych w latach poprzednich.

W 2009 r. zanotowano zmniejszenie nakładów inwestycyjnych w stosunku do roku poprzedniego o 0,8%. Również niższy był wzrost PKB, który wyniósł 2,8%. Należy podkreślić, że na tle świata i UE wynik ten należy uznać za bardzo dobry. Przyczyn hamowania gospodarki polskiej upatruje się w niekorzystnych zjawiskach zachodzących w gospodarce światowej, związanych z kryzysem finansowym. Jednym z nich jest deprecjacja złotego, która spowodowała straty przedsiębiorstw w tytułu inwestycji nadwyżek w opcje. Popyt inwestycyjny firm został również ograniczony z powodu niższej podaży kredytów i zaostrzonej polityki kredytowej banków [*Polska 2010...*, s. 81].

W 2010 r. nastąpił niewielki wzrost inwestycji ogółem o zaledwie 0,2%. Jest to wzrost w granicach błędu statystycznego. Warto podkreślić, że w roku tym zanotowano w polskiej gospodarce wzrost inwestycji publicznych, wynikający prawdopodobnie z absorpcji środków pochodzących z UE. Zaobserwowany wzrost PKB w Polsce w latach kryzysu światowego (2009-2010) wynikał ze wzrostu konsumpcji.

W 2011 r. zanotowano wzrost nakładów inwestycyjnych ogółem o ponad 10%. Było to spowodowane realizacją inwestycji związanych z Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej 2012 [*Polska 2012...*, s. 91]. Lata 2012-2013 charakteryzowały się niskim poziomem inwestycji. Nakłady inwestycyjne w roku 2012 były niższe niż w roku poprzednim o ok. 3%, z kolei w roku 2013 wyniosły mniej niż 2%. Powodem tego było prawdopodobnie wyhamowanie inwestycji finansowanych ze środków UE w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz pogorszenie klimatu inwestycyjnego dla przedsiębiorstw prywatnych.

W 2014 r. zaobserwowano odwrócenie negatywnych tendencji w zakresie inwestowania. Nakłady inwestycyjne ogółem wzrosły odpowiednio w stosunku do roku poprzedniego o 9,5% w roku 2014 i 5,7% w roku 2015. Sprzyjały temu zarówno wysoka zdolność przedsiębiorstw do sfinansowania nowych projektów, jak i niski koszt pozyskania finansowania zewnętrznego [*Polska 2015...*, s. 108].

W celu pogłębienia badań związanych z przebiegiem procesów rozwojowych w Polsce w badanym okresie, niezbędna jest prezentacja stanu aktywności inwestycyjnej całej gospodarki. Miarą umożliwiającą jej ocenę jest wskaźnik relatywny, określający udział nakładów brutto na środki trwałe w wartości PKB, tzw. stopa inwestycji. Wskaźnik ten wyraża szybkość, z jaką przedsiębiorstwa gromadzą rzeczowe środki produkcji. Ujmowany jest jako % PKB. Wzrost tego wskaźnika oznacza, że tempo wzrostu nakładów inwestycyjnych jest wyższe niż PKB. Jest to sytuacja charakterystyczna dla gospodarek w okresie dobrej ko-

niunktury. Kraj charakteryzujący się wysoką stopą inwestycji ma szansę na poprawę swojej sytuacji gospodarczej i dobrobytu społecznego oraz przybliżenie gospodarki do średniego poziomu UE.

Tabela 1. Stopa inwestycji w gospodarce polskiej w latach 2005-2015 (w % ceny stałe)

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stopa inwestycji	18,9	20,4	22,5	23,1	21,4	20,3	20,7	19,8	18,8	19,7	20,1

Źródło: Na podstawie: [www 1].

Z danych zaprezentowanych w tab. 1 wynika, że w latach 2005-2008 zanotowano wzrost stopy inwestycji. Najwyższą stopą inwestycji polska gospodarka charakteryzowała się w 2008 r. Światowy kryzys gospodarczy przyczynił się do jej obniżenia w kolejnych latach. W 2013 r. osiągnęła ona poziom niższy niż w 2005 r. Od tego momentu zaobserwowano ponowny wzrost stopy inwestycji w Polsce.

Celem bliższego przyjrzenia się, jak procesy inwestycyjne realizowane w polskiej gospodarce od 2005 r. przyczyniły się do jej rozwoju, w tab. 2 przedstawiono PKB na jednego mieszkańca, wyrażający jego udział w średnim wskaźniku tego miernika dla 28 krajów UE. Miernik ten jest powszechnie wykorzystywany do porównań poziomu dobrobytu poszczególnych gospodarek.

Tabela 2. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w PPS (UE-28 = 100)

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PKB <i>per capita</i>	50	50	53	55	59	62	64	66	67	68

Źródło: Na podstawie: [www 1].

Przedstawione w tab. 2 wyniki wskazują, że w latach 2005-2014 nastąpiło zmniejszenie różnicy pomiędzy PKB *per capita* osiąganym w Polsce w stosunku do średniego PKB *per capita* dla UE-28. Jest to wzrost znaczący wynoszący w roku 2014 w stosunku do roku 2005 18 p.p., co oznaczało zwiększenie w stosunku do 2005 r. PKB przypadającego na jednego mieszkańca o 36%. Osiągnięty wynik świadczy o dużej poprawie średniego poziomu życia w Polsce w stosunku do osiąganego w krajach UE.

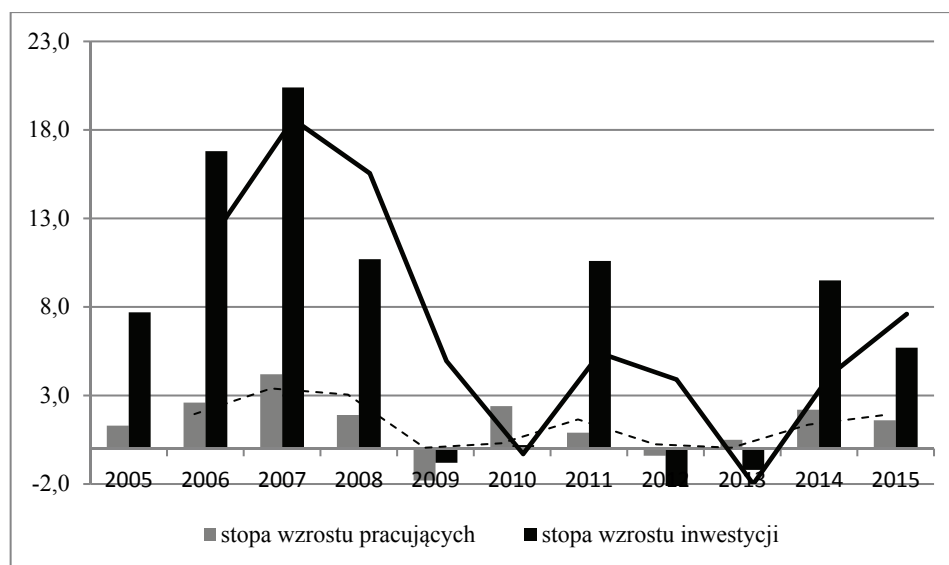
2. Zatrudnienie na tle procesów inwestycyjnych

W latach 2005-2015 sytuacja na rynku pracy uległa znacznej poprawie. Potwierdzają to wskaźniki makroekonomiczne. Stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się z poziomu wynoszącego 17,6% w 2005 r. do poziomu 9,8% w 2015 r.

Również poprawie uległ wskaźnik zatrudnienia ogółem osób w wieku 16-64 lat, z poziomu 53% do poziomu 62,9%. Z materiałów źródłowych GUS wynika, że liczba pracujących w gospodarce narodowej w latach 2005-2008 oraz 2010-2015 systematycznie wzrastała. W roku 2012 zanotowano nieznaczny spadek liczby pracujących o 0,4%. Pomimo zaobserwowanych wahań ogółem liczba pracujących w XXI w., tj. w latach 2005-2015, wzrosła o 14,8%.

Procesy zachodzące na rynku pracy są bardzo złożone, tym samym przyczyn pozytywnych zmian na rynku pracy można poszukiwać w wielu obszarach gospodarki, takich jak: procesy demograficzne, migracyjne, inwestycyjne czy innowacyjne. Z punktu widzenia tematyki artykułu ważne są procesy inwestycyjne.

Z Keynesistowskich modeli wzrostu wynika, że stopa wzrostu zatrudnienia jest wprost proporcjonalna do stopy inwestycji (oszczędności). Przy założeniu ciągłego wzrostu produktywności pracy, co jest charakterystyczne dla polskiej gospodarki, wzrost zatrudnienia wymaga odpowiednio wysokiej dynamiki inwestycji. Należy podkreślić, że z punktu widzenia tworzenia nowych miejsc pracy oraz popytowych efektów inwestycji ważny jest nie tylko wysoki poziom inwestycji, ale również wzrost rozmiarów inwestycji w stosunku do okresu poprzedniego [Kwiatkowski, Tokarski, 2004, s. 39-53]. Pozytywny wpływ inwestycji na dynamikę pracujących znajduje potwierdzenie w analizie empirycznej danych zaprezentowanych na rys. 2.

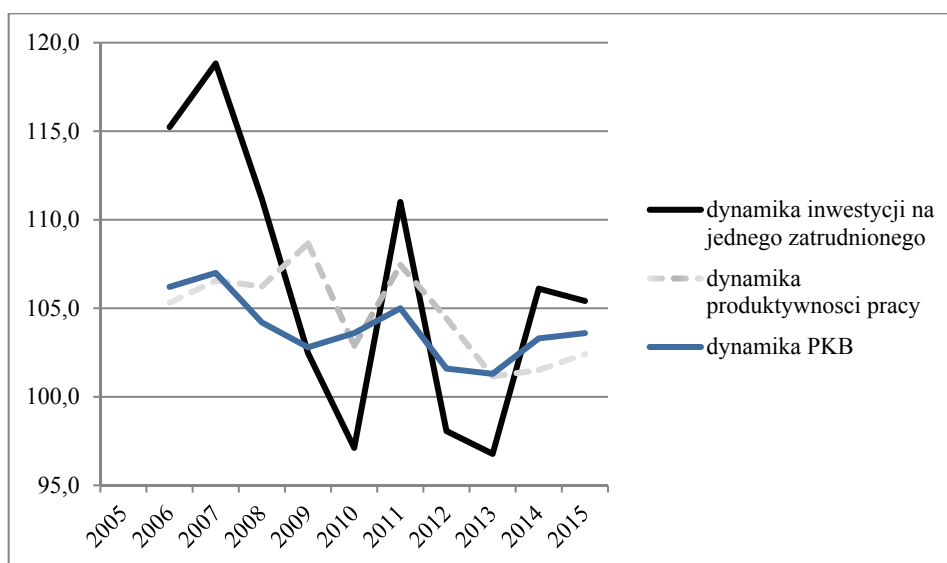

Rys. 2. Stopa wzrostu inwestycji a stopa wzrostu zatrudnienia w Polsce w latach 2005-2015 (w %)

Źródło: Na podstawie: [www 1].

Z rysunku 2 wynika, że wraz ze wzrostem lub spadkiem nakładów inwestycyjnych następowało odpowiednio zwiększenie lub zmniejszenie liczby pracujących w gospodarce narodowej. Należy podkreślić, że dynamika zmian inwestycji była o wiele silniejsza niż dynamika zmian zatrudnienia. Średnio w latach 2005-2015 dynamicznemu wzrostowi inwestycji ok. 7% rocznie towarzyszył średnioroczny wzrost zatrudnienia o 1,4%. Dla badanego okresu współczynnik korelacji (r_{xy}), pomiędzy wskazanymi zmiennymi, był zbliżony do obliczonego dla poprzedniej dekady, tj. lat 1995-2004, który wyniósł ok. 0,8. Świadczy on o bardzo silnej współzależności pomiędzy badanymi zmiennymi. Obliczony na jego podstawie współczynnik determinacji (R^2) informuje, że 64% zmienności w poziomie zatrudnienia jest wyjaśniana zmianami stopy wzrostu inwestycji, a 36% działaniem innych czynników. Potwierdza to, jak ważnym dla rozwoju rynku pracy czynnikiem jest proces inwestycji realizowany przez przedsiębiorstwa.

W świetle zaobserwowanych tendencji interesujące wydaje się zbadanie dynamiki zmian inwestycji przypadających na jednego zatrudnionego i produktywności pracy mierzonej PKB przypadającym na jednego zatrudnionego, w relacji do obserwowanych zmian PKB. Dane empiryczne dotyczące tych zagadnień przedstawiono na rys. 3.

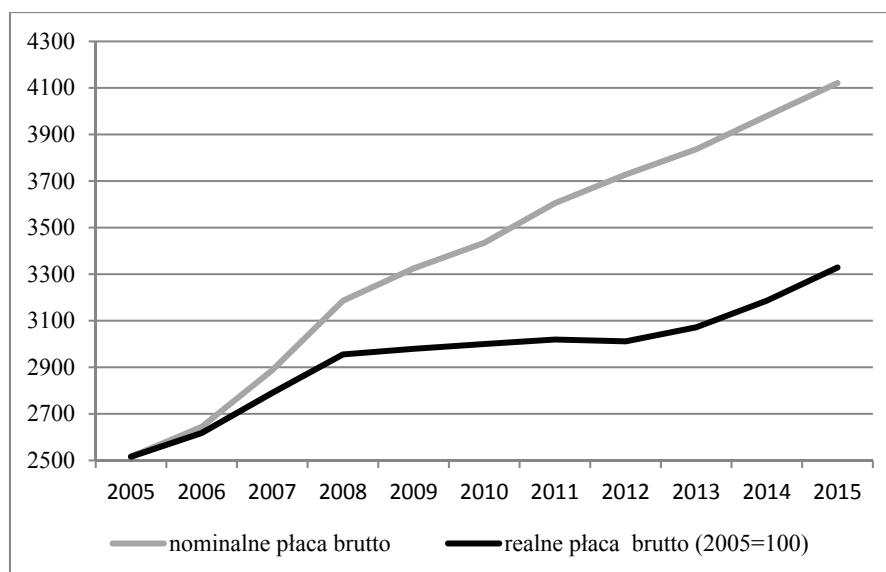

Rys. 3. Dynamika nakładów inwestycyjnych na jednego zatrudnionego i produktywności pracy na tle dynamiki wzrostu PKB w Polsce w latach 2006-2015 (rok poprzedni = 100)

Źródło: Na podstawie: [www 1].

Na podstawie relacji przedstawionych na rys. 3 można stwierdzić, że w ostatniej dekadzie XXI w. w gospodarce polskiej nadal występował tzw. bezzatrudnieniowy wzrost gospodarczy. Obserwowano wzrost produktywności pracy, który osiągnięty został w dużej mierze dzięki realizowanym inwestycjom. Zjawisko to należy uznać za pozytywne. Świadczy to o modernizacji gospodarki, która powinna przyczynić się do wypracowania przez przedsiębiorstwa większej nadwyżki finansowej. Akumulacja (oszczędności) jest jednym z głównych czynników dalszej ekspansji przedsiębiorstw oraz decyduje o dalszej ich przyszłości i przyszłości gospodarki narodowej. Należy podkreślić, że wskazany pozytywny efekt wystąpi, gdy zakumulowane środki będą inwestowane w kraju lub przez krajowe przedsiębiorstwa za granicą bez względu na źródło pochodzenia majątku. Wzrost produktywności pracy świadczy również prawdopodobnie o tym, że procesy pracy opierają się na bardziej zaawansowanych technologiach, tym samym wymagają zatrudnienia kadr o wyższych niż dotychczas kwalifikacjach.

Na tym tle warto przyjrzeć się, jakie korzyści z realizowanych procesów inwestycyjnych odnieśli pracownicy w badanym okresie. Korzyści te ograniczono wyłącznie do aspektów materialnych, a dokładnie do wysokości płac osiągniętych w sektorze przedsiębiorstw. Na rysunku 4 zaprezentowano przeciętne wynagrodzenie w polskiej gospodarce w wartości nominalnej oraz w wartości realnej, wyrażającej zmianę siły nabywczej płacy.

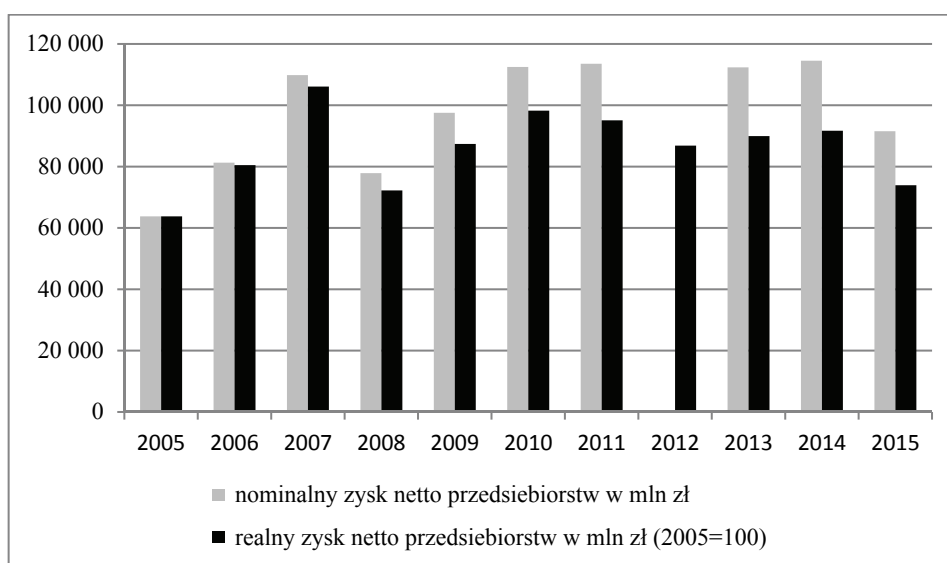

Rys. 4. Nominalne i realne przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce w latach 2005-2015

Źródło: Na podstawie: [www 1].

Z przedstawionych danych empirycznych wynika, że w okresie lat 2005-2015 płace nominalne w 2015 r. w stosunku do 2005 r. wzrosły o 63,8%. W okresie tym łączna inflacja wyniosła 23,8%. Z obserwacji zmian płac realnych w badanym okresie można stwierdzić, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 32,3%. Fakt ten potwierdza wzrost poziomu życia społeczeństwa polskiego w omawianej dekadzie XXI w. Wspomniany wcześniej w analizie wzrostu PKB przypadającego na jednego mieszkańca w gospodarce polskiej na tle gospodarek UE-28 (tab. 2).

W celu przyjrzenia się korzyściom, jakie w wyniku podejmowania działań gospodarczych, w tym aktywności inwestycyjnej, osiągnęły przedsiębiorstwa, na rys. 5 zaprezentowano wielkość zysków netto przedsiębiorstw w latach 2005-2015.

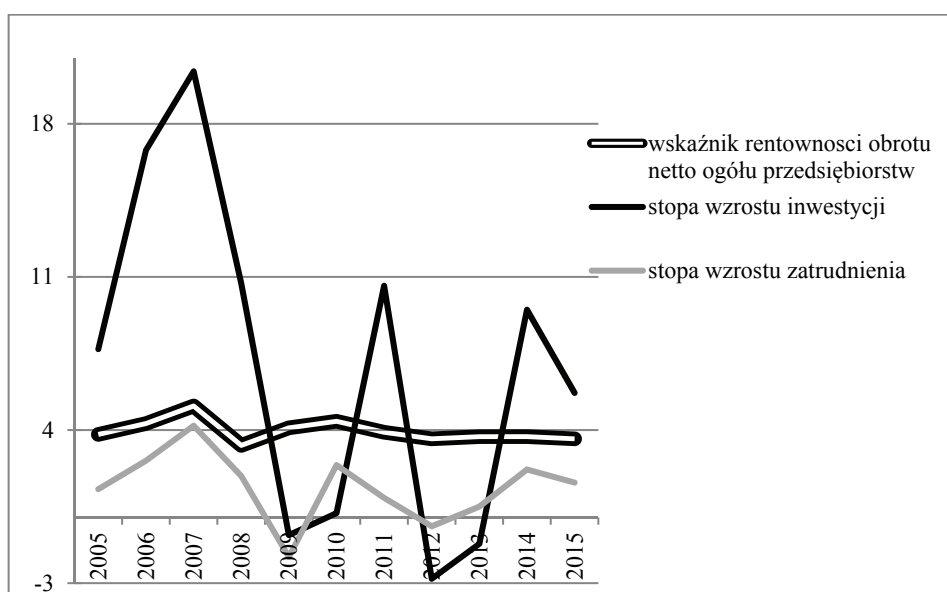
Rys. 5. Zysk netto przedsiębiorstw w Polsce w wymiarze nominalnym i realnym (2005 = 100) w latach 2005-2015

Źródło: Na podstawie: [www 1].

Z prezentowanych na rys. 5 danych wynika, że przedsiębiorstwa w badanym okresie generowały nierównomierne zyski netto. W latach 2005-2007 zyski netto przedsiębiorstw w wymiarze realnym rosły, zwiększając ich akumulację i potencjalne źródło finansowania kolejnych inwestycji. Wzrost ten wyniósł w roku 2007 w stosunku do roku 2005 ponad 65%. Mogło to napawać optymizmem. W 2008 r. zanotowano gwałtowne obniżenie zysków przedsiębiorstw. Było to spowodowane opisanymi wcześniej skutkami światowego kryzysu fi-

nansowego, ujawnionych w IV kwartale 2008 r. (straty na opcjach). Zysk obniżył się w stosunku do roku poprzedniego o ponad 30%. Od 2009 r. do 2011 r. realne zyski netto przedsiębiorstw wzrastały, pomimo negatywnych efektów zewnętrznych związanych z kryzysem na świecie. W 2012 r. zanotowano spadek zysków osiągniętych przez firmy (zakończono inwestycje związane z Euro 2012, coraz mniej inwestycji finansowano ze środków UE). W latach 2013-2014 zaobserwowano ponowny wzrost zysków generowanych przez przedsiębiorstwa. Rok 2015 zakończył się ich zmniejszeniem.

W celu pogłębienia omawianych zagadnień warto przyrzeć się procesom zmian w zatrudnieniu na tle aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw i ich rentowności (rys. 6).

Rys. 6. Stopa wzrostu zatrudnienia na tle procesów inwestycyjnych przedsiębiorstw i ich rentowności (w %)

Źródło: Na podstawie: [www 1].

Przedsiębiorstwa w celu maksymalizacji zysku dążą do optymalizacji czynników produkcji. W konsekwencji podejmowanych przez nie decyzji kształtowane są określone relacje pomiędzy ilością angażowanego kapitału rzeczowego i pracy. Struktura ta będzie uzależniona od stosunku ich cen oraz osiągniętej efektywności. Kapitał rzeczowy wykorzystywany w przedsiębiorstwach może być zarówno komplementarny, jak i substytucyjny względem pracy. W przypadku związku komplementarnego wzrost kapitału generuje wzrost zatrudnienia. Efekt

substytucji wpływa natomiast na spadek zatrudnienia w wyniku zastępowania czynnika droższego czynnikiem tańszym. W konsekwencji ilościowa kombinacja nakładów czynników produkcji opisuje technikę produkcji, która może być kapitałochłonna lub pracochłonna. Omówione zależności analizowane są w mikroekonomicznych teoriach zachowań przedsiębiorstw. Ich efekty kształtują ważne agregaty mezo- i makroekonomiczne. Trzy z nich analizowane są na rys. 6.

Z przedstawionych relacji wynika, że wzrost rentowności przedsiębiorstw w latach 2005-2007 został osiągnięty zarówno w wyniku zwiększenia czynnika pracy, jak i kapitału. W kolejnych okresach mniejsze wykorzystanie czynnika pracy oraz kapitału musiało zostać zrekompensowane wzrostem ich produktywności, osiągniętej dzięki wcześniej podjętej aktywności inwestycyjnej.

Podsumowanie

Z przeprowadzonych analiz wynika, że inwestycje rzeczowe są znaczącą determinantą zmian zachodzących na rynku pracy. Spełniają istotną rolę w kształtowaniu zmian wielu parametrów gospodarki, w tym w obszarze rynku pracy. Należy podkreślić, że omawiany okres badawczy jest okresem nietypowym ze względu na wiele zdarzeń determinujących procesy inwestycyjne i zatrudnienia, które miały miejsce w gospodarce polskiej.

Od 2005 r. w Polsce zanotowano systematyczny wzrost stopy inwestycji. Najwyższą stopą inwestycji polska gospodarka charakteryzowała się w 2008 r. Światowy kryzys gospodarczy przyczynił się do jej obniżenia w kolejnych latach. W 2013 r. osiągnęła ona poziom niższy niż w 2005 r. Od tego momentu zaobserwowano ponowny wzrost stopy inwestycji w Polsce.

Średnio w latach 2005-2015 dynamicznemu wzrostowi inwestycji wynoszącemu 7% rocznie towarzyszył średnioroczny wzrost zatrudnienia o 1,4%. Dla badanego okresu obliczony współczynnik korelacji (r_{xy}) pomiędzy inwestycjami a zatrudnieniem świadczył o bardzo silnej współzależności pomiędzy badanymi zmiennymi. Informował, że 64% zmienności w poziomie zatrudnienia jest wyjaśniana zmianami stopy wzrostu inwestycji, a 36% działaniem innych czynników.

W wyniku realizowanych procesów gospodarczych, związanych z procesami inwestycyjnymi przedsiębiorstw oraz angażowania czynnika pracy zaobserwowano, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 32,3%. Również w ramach badanego okresu rosły realne zyski agregatu przedsiębiorstw. Fakty te potwierdzają wzrost przeciętnego poziomu życia społeczeństwa polskiego w omawianej dekadzie XXI w.

Literatura

- Gorynia M. (1996), *Międzynarodowa konkurencyjność polskiej gospodarki a polityka ekonomiczna*, „*Ekonomista*”, nr 3, s. 347.
- Kwiatkowski E., Tokarski T. (2004), *Bezzatrudnieniowy wzrost gospodarczy: Polska i Unia Europejska – tendencje i oczekiwania na przyszłość* [w:] S. Borkowska (red.), *Przyszłość pracy w XXI wieku*, IPiSS, Warszawa, s. 39-53.
- Stankiewicz W. (2000), *Historia Myśli Ekonomicznej*, PWE, Warszawa.
- Polska 2008. Raport o stanie gospodarki* (2008), Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- Polska 2009. Raport o stanie gospodarki* (2009), Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- Polska 2010. Raport o stanie gospodarki* (2010), Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- Polska 2012. Raport o stanie gospodarki* (2008), Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- Polska 2015. Raport o stanie gospodarki* (2009), Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- [www 1] <http://stat.gov.pl/wskazniki-makroekonomiczne> (dostęp: 12.09.2016).

ENTERPRISE INVESTMENTS AND CHOSEN ASPECTS OF THE LABOUR MARKET IN POLISH ECONOMY IN THE 21ST CENTURY

Summary: Investment in factual capital undertaken by the enterprise is one of the factors shaping the standard and structure of the national employment. This process is very complex and requires great financial disbursement, time, as well as favorable conditions on domestic and international markets. Not every single investment generates new work places or helps keep the current ones; resulting from the substitution of work by the capital. The aim of this report is to study the correlation between investment input and the employment in Poland in the last decade of the 21st century against the background of chosen effects achieved in national economy through those mentioned factors.

Keywords: investments, employment, labor market.